

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

71. ÉVFOLYAM

2001. AUGUSZTUS

No. 4 (329), Vol.71, August 2001 USPS 178-560

4. SZÁM

A LEGFŐBB JÓ – ISTEN!

Olvasd: A gazdag ifjú története (Márk 10:17-27).

Jézus Krisztus Urunk szeretettel pihentette meg tekintetét az előtte térdreborult emberen. Alighanem fiatalember volt ez. Ugyan miért kedvelte meg őt Jézus? Bizonyosra veszem, hogy nyugodtan elmondhatjuk: Nem azért kedvelte meg meg, mert már messziről meg lehetett állapítani róla, hogy "sok jószága volt". Nem külső megjelenése, gazdagsága tette őt kedvessé Jézus számára. Az okot, amiért Jézusnak tetszett ez az ember, nekünk is teljes méltánnyal kell elismerünk.

Próbáljuk meg magunkat ennek a fiatal embernek a helyébe képzelni, amint leborul Jézus előtt. Jézus előtt, aki az ember lelkébe beelát. Vajjon kibírta volna-e a mi szemünk Jézus tekintetét, amikor elsorolta a törvény követelését: "Ne paráználkodjál! Ne öl! Ne lopj! Hamis tanúbizonyságot ne tégy! Kárt ne tégy! Tiszteljed atyádat és anyádat!"?

Nem tudom – Testvéreim – ti hogyan vagytok ezzel. Magamról tudom, hogy le kellett volna sütnöm a tekintetemet. Ez a fiatalember azonban kibírta Jézus szemét és a meggyőződés nyugodt hangján válaszolt: "Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva!" Valóban érdemes volt arra, hogy Jézus "megkedvelje őt".

De hogyan került ez a fiatalember Jézus útjába? Miért futott Hozzá és miért borult térdre Jézus előtt? Miért volt neki szüksége a szegények és a bűnösök barátjára, holott gazdagnak és tisztának tudta magát? Azért, mert nem volt boldog!

Maga sem tudta, miért nem boldog. Sokan irigyelhették volna sorsáért. Valószínűleg irigyelték is. Őbenne azonban volt valami kielégítetlen vágy. Minden gazdagsága ellenére is volt benne valami hiányérzet. Ez kergette Jézushoz.

És Jézus tudta ezt. Azt is tudta, mi baja ennek az ifjúnak. Őszintén segíteni is akart rajta. Ugyan mit látott meg rajta Jézus tekintete? Nem tartotta szemforgató embernek,

állegységben élnek. Az ifjú válaszát Jézus ellenvetés nélkül elfogadta.

Jézus szeme élesen észrevette azt is, hogy nem a gazdagsága volt a baja a fiúnak. Hiszen arról aligha ő tehetett, hogy gazdag volt. Valószínűleg úgy örökölte a vagyonát. Boldogtalanságának az oka tehát nem a gazdagsága volt. Egy beteg pontot látott meg benne Jézus: az önzést.

Egész gondolkozása mindig csak önmaga körül forog. Még az is lehtéséges, hogy az örök élet kérdése is csak azért foglalkoztatta, hogy választ kapjon arra az aggodására: Miképpen lehetne a rohanó időben, a gyorsan lejáráó élet után is megtartani azt, amiye van?

Úgy gondolom: Tévedés volna a bibliai történet alapján azt tanítani, hogy Jézus a vagyont elítélte, vagy pedig vagyonszűkítést követelt volna attól, aki követni akarta Őt. A vagyontól való elszakadás tanácsát azért adta ennek a fiatalembernek, hogy kiszakítsa őt önzéséből. Ebből a célból mutatta meg neki a körülötte élő embereket. Az éhezőket. A koldusokat. A rongyosokat. A kiknek a sorsa ezt a fiatalembert eddig egészen hidegen hagyta. És legyen szeme a mások nyomorúságának a meglátására. És legyen szíve a könyörületességre.

Megmutatta neki, hogy a földön nemcsak anyagi gondtalanság, egészség van, hanem van valami, amit Ő – Jézus, és nyomában mi is – keresztnek nevezünk. Ez az ember önzésében azt hitte, hogy mindehhez neki semmi köze nincsen. Hiszen ő gazdag! Jézus azért kívánja tőle: "Jer! Kövess engem, fölvevén a keresztet!" Az örök önimádatban forgó önzésétől akarta megszabadítani.

Keresztyén igehirdetésünkben gyakran megtörténik, hogy ennél a pontnál megállunk és ezzel – akarva vagy akaratlanul – azt a látszatot ébresztjük, mintha Jézusnak a keresztyének számára az volna az egész mondanivalója, hogy koldusélelet éljenek és némán törődjenek bele a kereszt igavonásába. És elfelejtjük, hogy Jézus ennek az embernek nem csak azt mondta: Menjen el

és adja el a vagyonát és ossza szét, azután pedig kövesse Őt a kereszt súlya alatt, hanem azt is mondta neki: "Senki sem jó, csak egy: Az Isten!" Ő a legfőbb jó. És azt ígerte a gazdag ifjúnak, ha önzésétől és földi vagyonától elszakad, akkor "kincse lesz a mennyekben". Isten lesz a gazdagsága. Az emberélet csak akkor boldog, ha Isten áll a középpontjában. Ezt vallom.

Vallom Jézus Krisztussal együtt és vallom minden hű keresztyénnel az egyház hosszú történetén végig. Mert nem az az egy bibliai ember volt, aki gazdagsága ellenére is Isten nélkül szegénynek, sőt koldusnak érezte magát és kielégítetlen vággyal hullott a sírba. Számptalan sorstársa volt.

De még többen éltek e földön keresztyének, akiktől a föld sok mindent megtagadott, igen nagy szegénységben éltek, de Istenben mégis boldogan vallották magukat gazdagoknak. Akinek Istene van, valóban gazdag. Nemcsak a földön. Ezt a gazdagságot nem veheti el tőle sem a halál, sem a sír. Ez az egyetlen útja annak, hogy teljesedjék a vágy, melyet a gazdag ifjú kifejezett: "Elnyerni az örökéletet".

Isten igéjének az igazsága nemcsak az egyes emberre áll, hanem mindenkire, aki ember. Emberek közösségére is. Gyülekezetekre, politikai közösségre, országokra is. És az egész világra is.

Amióta ember él a földön, soha meg nem szűnt a törekvés: Megkeresni az útját, hogy az ember elvehetetlen boldogságot építsen magának. Ezért gyűjtöttek szülők vagyont gyermekeik számára. Megpróbálták száz más úton. Isten nélkül. Jézus azt mondja erre: "Embereknél ez lehetetlen!" Próbálták úgy is, hogy valamelyik erős világbirodalom mások kizsákmányolásával, leigázásával magát gazdaggá tegye és gazdagságát örökre fönntartsa. A történelemben bekövetkezett bukás Jézust igazolta: "Embereknél ez lehetetlen!" Próbálták egyesek uralmával. Tömegek uralmával. Osztályok uralmával. Fajták uralmával. Különböző társadalmi rendszerek létesítésével. A történelem fel-

lángoló véres tüze Jézus szavainak igazságát világította meg: "Embereknél ez lehetetlen!"

Amíg nép a népen, ember az emberen, társadalmi osztály a társadalmi osztályon tipródik a maga önző érdekéből, addig ez az emberi vágya "lehetetlen"! Akár zavartalan békében is éljen a világom akár pedig vajdó korban, mint amilyen amiénk, minden önző, önimádó törekvésnek ez a vége: "Embereknél ez lehetetlen!"

"Istennél minden lehetséges" – mondja Jézus. Erről szól Jézus mindenkinek, aki megérzi szavát: A világnak Isten kell! Ő kell, az egyetlen, a legfőbb jó! Mert Ő a mi kincsünk a mennyben.

Ennek a gazdag ifjúnak hiábavaló maradt Jézus tanítása. "Ő elszomorodván e beszéden, elméne búsan." Csillapítatlan vággyal ment el. Maradt önző és birtokával együtt maradt szomorú szegény ember. Hát a mi világunk? Kérdőjel van előttünk. Ki tud felelni rá?

A világ és benne mindannyiunk sorsa azon fordul meg – ideig és örökké –, hogy a legfőbb jónak, legnagyobb gazdagságunknak Isten fogadjuk-e el, Akinél "minden lehetséges!" Amen

D. Ordass Lajos püspök igehirdetése 1957-ből. Ennek közlésével reá emlékezünk halálának 23. évfordulóján (1978. augusztus 14).

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2001. május 21-e és július 28-a között vett többféle adományt.

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$25: Rigney Carlos és Ildikó (TX). \$24: Könyves Artúr (OH). \$8: Mátis István (TX). \$2: Csiszár Éva (CA), Tóth Klára (OH).

• **A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA**
\$135: N.N. \$50: Olgától *Malcolm emlékére* (ON).

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi középiskolák javára és alkalmissal — akár adományozók által is — meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre s **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deákter, Fásor, Győr, Kőszeg, Miskolc, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron/Berzsenyi, Sopron/Eötvös) vagy a segélyadomány más célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☐

BETEGSÉG ÉS SZERETET

"Uram, ime, akit szeretsz, beteg" (János 11:3).

Sokan feltették már a történelem folyamán a kérdést és ma is elhangzik: Milyen "előnyük" van Isten szeretett gyermekeinek? Az előnyt keresőknek gyakran ez a keserű ténymegállapítása: templomba jártam, mégis megbetegedtem, s hordom talán nyomai életem végéig. Egyik tanítványom keserű szívvel fordult felém a hittanórán, nagyanyja temetése után: "Nagymamám szorgalmasan járt templomba, miért kellett gyógyíthatatlan betegségben már most meghalnia? Jézus nem tudott volna segíteni rajta?"

Mintha visszhangoznának Lázár nőtestvéreinek a szavai közel két évezred távolából Jézus felé: "Ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem!"

Jézus nem jön mindjárt, vagy későn jön, már nincs segítség, és meghal nemcsak Lázár, a szeretett testvér, a kedves barát, hanem betegségben és tragikusan olyan sokan, akik pedig közel voltak a "tűzhöz" az egyházban, a templomban a Lélek tüzétől átmelegedett szívükből fellobbant a hit lángja és vitték, hogy sokan kerüljenek Krisztushoz.

Ha a gyülekezet közössége Krisztus szeretetétől átjárt közösség, akkor egymást számon tartjuk és nem lehet közömbös számunkra, ha hiányzik az alkalmainkon, aki eddig hűségese volt!

Hívjuk fel egymás figyelmét a beteg testvérré, hogy minél többen látogassák és erősítsék hitét, reménységét, Csak az a kérdés, hogy fordulhatunk-e Jézushoz, figyelmeztethetjük-e Őt, amint ezt Lázár testvére tette: "Uram, ime, akit szeretsz, beteg."

Minek, halljuk az ellenvetést, hiszen Ő úgy is tudja és ha segíteni akar, megteheti, hiszen Ővé minden hatalom mennyen és földön. Így a betegség fölött is hatalma van. De a hit nemcsak azt tudja, hogy Jézusnak hatalma van a megsegítésre, a gyógyításra, hanem azt is, hogy hatalmát a keresztes szeretetté alakította át. Ezért imádkozhatunk Hozzá és elé tárhatjuk beteg testvérünk minden keserűségét.

Tudnom lehet, ha betegséggel sújt, akkor is Isten gyermeke vagyok és maradok, Akitől nemcsak magasság, de mélység sem szakíthat el, mert szeret.

Ezért énekelhetjük: "Térj magadhoz, drága Sion, Van még neked Istened, Ki Atyádként felkaroljon, S szívét ossza meg veled! Ha sújt, akkor is szeret. Így próbálja hitedet. Sion, ezt hát jól gondold meg, Szabj határt bús gyötrelmednek!"

Szimon János, soproni ev. lelkész

Még vannak . . .

A győr-sopronmegyei (egykor: mosonmegyei) Levél hívatatosan 1995 óta működik a Német Kisebbségi Önkormányzat. Ezt megelőzően azonban nagyon hasznos tevékenységet folytatott a Németajkúak Klubja, ami tulajdonképpen bölcsőjét jelentette a kisebbségi önkormányzatnak. A vezetőség már második ciklusát tölti és mostani mandátumuk 2002-ig szól.

Az elnökség aktív szerepvállalással próbálja mozgósítani azokat, akik vállalják német nemzetiségüket és szeretnék megőrizni, illetve felélesztetni hagyományait, szokásait. Legsikeresebb rendezvényük hagyományosan a sváb bál, amelyet több mint tíz éve szerveznek. Partnerkapcsolatokat építenek Ausztria és Németország felé. Évente karácsonyi alkalmakat szerveznek, melyre autókön még az egyébként otthonhoz kötött idős embereket is elszállítják. Énekkart is szerveztek, az iskola énektanára vezetésével. 1996-ban a helyi önkormányzat támogatásával saját klubhelyiséghez jutottak, ahol most irodájukat muködtetik. Az iroda bútorait, berendezéseit, eszközeit németországi adományokból szerezték be.

Legjelentősebb rendezvényeik a kitelepítéshez kapcsolódó események. Legutóbb ők voltak a fő szervezői a kitelepítés 55. évfordulója alkalmából rendezett ünnepsorozatnak. Legközelebb szeptember első vasárnapjára, az evangélikus búcsú napjára hívták meg Levélre a kitelepítetteket, akik várhatóan nagy számban érkeznek majd haza.

A jövő azonban bizonytalan. Lassan kihál az a nemzedék, elfognak azok, akiket gyökereik még visszahúznak a szülőföldre. Gyermekeiknek, unokáiknak Levél jobbára már csak érdekes kuriózum, ahonnan szüleik, nagyszüleik érkeztek, de ők érzelmileg már nem nagyon kötődnek a községhez. A német kisebbségi önkormányzat vezetői tudják, érzik ezt. De szolgáltatukat mégis tovább végzik. "Még vagyunk" – mondják – "és leszünk is mindaddig, amíg egyetlen ember is igényli szolgáltatunkat."

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

• A 2.6 millió lelket számoló "Lutheran Church Missouri Synod" egyház júliusi országos közgyűlésén dr. Kieschnick Gerald texasi egyházkerületi elnököt (püspököt) választotta meg csupán 18 szavazati többséggel az egyház országos elnökének (püspökének).

• Az erdélyi unitárius egyház főtanácsa elleni lelkészek külföldre való kitepedését és elvárja, hogy a lelkészek "jövönk és fennmaradásunk érdekében vállalják 'Istenünk, egyházunk, és népünk szolgálatát itthon, a szülőföldön!'"

Az Árpádház és a magyar keresztyénség

A történelem áradó folyamát nehéz időpontokhoz kötni. Ezeréves államiságunk ünneplése sem egy eseményhez köthető, inkább folyamat, sorsfordító eseménysor, melynek hatása máig ér. Honfoglaló eleink már találkoztak a keresztyénséggel, a középkori Európa akkor még egységesnek mondható vallásával. Hívei is lehettek a magyarok között. Tanúsítja ezt a bezdédi tarsolyélet, melyen az ősi magyar hitvilág életfáját a kereszt öleli át. A keresztyénség döntő áttörése a kalandozások csődje miatt következett be 933-ban, Merseburgnál. Ez a döntő vereség ráébresztette a nép vezetőit, hogy az ősök lelkeit segítségül hívó táltosokban nem bízhatunk.

A nagy kérdés csak az volt, Róma vagy Bizánc legyen a kapcsolópont. 948-ban rangban a harmadik magyar főmértóság – Bulcsú – Bizáncban megkeresztelkedett és nyomában bolgár, szláv papok kezdték hirdetni a keresztyénséget. Az Árpádok inkább nyugat felé tájékozódtak. 955-ben Augsburgban, 970-ben bizánci területen éri súlyos veszteség a magyarokat. Az újonnan trónra lépő Géza csak úgy tudta a béke létfeltételeit biztosítani, ha nyugatról is térítő papokat kér. Végső győzelemre István – Szent István – segítette a keresztyénséget, amit II. Szilveszter pápa azzal pecsételt meg, hogy koronát küldött, amivel 1000. december 25-én (más vélemény szerint 1001. január 1-én) királlyá koronázták. 1001-ben

elnyerte az apostoli jogot, ami arra hatalmazta fel, hogy magyarországi egyházát megszervezze. A térítés központjai és a keresztyén kultúra terjesztői a püspökségek és a bencés monostorok voltak, melyeket a király gazdagon ellátott. Újabb királyi monostorokat is alapított: Bakonybél, Pécsvárad, Zoborhegy, Zala. Apácázárdákat is létesített: Veszprémvölgy, Somlyóvásárhely, stb. Példáját a nagyúri családok is követték. A XI–XII. században 80 monostort alapítottak. Az országot 10 egyházmegyére osztotta, a magyar zarándokok számára Rómában, Ravennában, Konstantinápolyban, s Jeruzsálemben zarándokházak épültek.

István törvényeket adott az országnak, kormányzásának alapelveit pedig a tragikusan korán elhunyt Imre fiának írt intelmében hagyta ránk örökül. Ezzel olyan uralkodó dinasztiát alapított, ami három évszázadra meghatározta a keresztyénség sorsát. Az Árpádház István óta államszervező, államfenntartó erő volt. Sikerült erős, központi hatalmú királyságot szerveznie Európában akkor, amikor a nyugati feudális széttagoltság erre éppen nem adott példát.

Pedig István halálakor gondok tornyosultak. Imre herceg még atyja életében, 1031. szeptember 2-án meghalt és az ország trónörökös nélkül maradt. Atyja hét évvel később követi, 1038. augusztus 15-én. A halála után kibontakozó trónviszály István művét veszélyezteti. 1046-ban felkelés tör ki a feudális és keresztyén rend ellen. Püspököket, papokat, világiakat mérszárolnak le, közzöttük az idős Gellért püspököt, akit taligára tettek és a mai Gellért-hegyről letaszították.

A keresztyénség és a magyar állam megmentője Szent László lett (1073–1095), aki a legfontosabbat, a békét és a jogrendet biztosította. A keresztyén konszolidáció fontos lépése volt, hogy 1083-ban Istvánt, Imrét, majd Gellértet szentté avatták (Istvánt 2000 augusztusától az ortodox egyház szentjei közé is besorolták - Sz.). László folytatta István egyházszerző munkáját. 1077 körül kibocsátott törvénykönyve, valamint az 1092-es szabolcsi zsinatai határozatai végképp beillesztették Magyarországot Európa keresztyén nemzetének közösségébe. Szent László művét utóda, Könyves Kálmán folytatta (1095–1116). Megteremtődtek a keresztyén kultúra magyarországi műhelyei. A kolostorokban és a káptalani iskolákban hazai írók nevelkedtek és Könyves Kálmán körül kialakult az első írói kör.

A virágzás a XII. század utolsó harmadában következett be. A szerzetesi életforma megújító, a kolduló rendek hamar megjelentek hazánkban és fontos támaszai lettek a megújulásnak. III. Béla (1172–1196) sze-

rencsés uralkodó, megszilárdította az Árpádház balkáni és adriai uralmát és az ország virágzását hozta el. Az egyház megerősödött, önállósodott, és olyan jelentős egyéniségeket teremtett, akik, ha kellett, a királysággal is szembe fordultak. Pl. Lukács érsek (1181), aki a párizsi egyetemen tanult, s aki a papság világi uralmát hirdető gregoriánus irányzat híveként vállalta, hogy II. Lászlót nem koronázza meg, III. Istvánt befolyása alatt tartotta, s 1192-ben III. Bélával is szembe fordult. Ezt az álláspontját még a pápa felszólítására sem adta fel. Magatartása példát teremtett. Ezért a XIII. század elején Róbert esztergomi érsek kísérletet tett szentté avatására – sikertelenül.

Mindazonáltal az árpádházi Magyarország nem volt egyvallású. A honfoglalásban, több egyházi forrás szerint zsidó hitre tért kazárok is résztvettek, sőt a honfoglalás után is jelentős szerepük volt a hadviselésben. Ioannész Kinna Mosz, XII. századi történetíró azt is leírja, hogy a magyar seregben voltak "Mózes törvénye szerint élő khalicok, akik a sereg élén jártak". A khalic chalnuc héberül utászt, úttörőt jelent. Ha árpádkori zsinataink határozatait vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy keleti szokások voltak az irányadók. Ebből arra következtethetünk, hogy jelentős ortodox közösség is élt hazánkban. Szent László II. (Komnenosz) János bizánci császárhoz adta feleségül Piroska leányát, akit Iréné néven szentként tisztelnek az ortodoxok. De a hazai ortodoxok nemcsak a bolgárokkal és a bizánciakkal tartottak kapcsolatot, hanem a kijevei oroszokkal is, aminek egyik bizonyítéka, hogy Magyar Mózeszt a XI. századtól szentként tisztelik az orosz ortodoxok. A tatárjárás után ismét átalakult az ország etnikai térképe. Ez pedig a vallási helyzetkép változását hozta. A kipusztult lakosság helyére más népek jöttek nyugatról épp úgy, mint keletről. A nagyobb számban betelepedett ortodoxok magukba olvasztották a magyar ortodox kisebbséget. Jöttek mohamedánok és pogányok, akiknek csendes térítése elkezdődött.

A szerzetesrendek virágzásának a kora volt ez az idő. A tatárjárás 1241–1242-ben a királyság létét is veszélyeztetette, de IV. Béla szilárd kormányzása ismét helyreállította a rendet. Utána a hanyatlás következett. V. István (1270–1272) zavaros uralma után IV. (Kun) László kerül a trónra – gyermekként –, aki még felnőtt korában sem tudta elfogadtatni magát kun kapcsolata miatt. Az utolsó árpádházi király, III. András halálának 700. évfordulóját ünnepeljük ebben az évben (†1301. január 14), akit a budai ferencesek Szent János templomában temettek el. Nehezen jutott a trónra. A Köszegek 1278-ban, 1287-ben, majd 1289-ben is feléptették IV. László ellenében, de sikertelenül. Támasza a magyar papság volt. Végül

Augusztus 20 emlékeztető

AUGUSZTUSI ELÉGIA

(részlet)

*Hogyan szólt első szent királyunk
Intelme serdülő fiához?*

Vendégek és jövevények

hasznot hajtának e népnek:

Mert amiként különb-különb

tájáról jövő másként köszönt,

úgy hoznak más nyelvet, szokást,

példát, fegyvert, harci fogást.

Mert egy nyelvű, egyszokású

ország gyenge, mint a bábú,

oly magányos és esendő,

fiuvalattól is veszendő.

Ennél fogva parancsolom

néked én egyszülött fiam:

Tiszteld nyelvük és szokásuk,

itt lakjanak, sem mint másutt!–

És ha amit építettem

vagy amit összegyűjtöttem

lerombolád vagy szétszórónád,–

nagy kárt szenvedne az Ország!

Sumonyi Zoltán

1290. július 23-án koronázták meg. Egész életét a főúri oligarchák elleni harc kötötte le. Vele kihalt az Árpádház dicső nemzetisége.

Az árpádok jelentős szerepet játszottak a magyar keresztyén kegyesség történetében is. Európai viszonylatban is egyedülálló módon erős volt az árpádokban a hajlam a személyes életszentség és a misztika iránt. Szent István, Szent László, s Szent Imre mellett a régi magyar hagyomány I. Gézát (†1077), a trónjáról lemondó Salamont (†1087), és a szűzi házasságban élő Kálmán herceget is szentnek tartotta. De az árpádházi nőkből álló szentek sorozata is fénylő csillag. Szent István unokahuga, Skóciai Szent Margit (†1093?), majd Szent Erzsébet (†1231), Szent Margit (†1270), Szent Kinga (†1292), és Szent Jolánta (†1298), valamint az Árpádház utolsó tagja, Szent Erzsébet (†1383) ékesíti ezt a sort.

A magyar szentek koszorúját először Hevenesi Gábriel (1656–1715) jezsuita atya fogta csokorba könyvében, és azt akarja tanítani, hogy Magyarország, szentjei által, egy Európával. Mi tudjuk, hogy a szentekben nem érdemszerző jócselekedeteket keresünk, hanem a maga jóról, hitről, becsületről szóló életszemléletét fogalmazza meg a kor. Az árpádok hite mintát, alapot teremtett a keresztyén magyarság életszemléletének és ez az erkölcsi hatás máig él.

Szigeti Jenő egyetemi tanár, Budapest (Ev. Naptár)

MÁTÉ KIRGIZISZTÁNBAN?

Kirgiz régészek egy csoportja július 5-én bejelentette, hogy kutatómunkát kezdenek Máté apostol feltételezett temetkezési helye után Kirgizisztán Iszikköl tava közelében.

Ploszkih Vlagyimir, a Kirgiz Tudományos Akadémia tagja lesz az archeológiai expedíció vezetője, és szavai szerint a régi legendák által ihletett kutatómunka már a közeljövőben megindul.

Máté vámos volt Kapernaumban, és Jézus a vám mellől hívta meg. Rögtön követte Jézust, akit vendégül is látott házában. Máté életéről és haláláról az egyházi tudomány nem tud bizonyosat.

A kirgizisztáni kutatás alapját az antik időkben élt Vlagyimir érsek fennmaradt kéziratja adja. Eszerint Jézus apostola, az evangélista Máté "földi maradványait az Iszikköl tó partján épített kolostorban őrizték, és erről az akkori keresztyén világ is tudott".

Iszikköl körülbelül Pest-megye nagyságú, Kirgizisztán északkeleti részén fekszik, közel a kínai és a kazahsztáni határhoz. МТ

Luther a keresztségről

Senki ne essék abba a tévedésbe, amelyben sokáig voltunk. Azt gondoltuk ugyanis, hogy ha megtörtént a keresztség, többé már nem vesszük hasznát, amikor újra bűnbe estünk. Ennek oka az, hogy a keresztséget csak egyszer megtörtént cselekményként értékeljük. Ebből ered az is, amit Szent Jeromos írt: "A megtérés az a második deszkaszál (ti. az első a hajó: a keresztség), amelyen ki kell úsznunk és partot érünk, miu-

ÖSZTÖNDÍJAST KÖSZÖNTÜNK!

A 2001/2002-es tanévre a "Fuchs Frigyes és Irén Alapítvány" tizenötödik ösztöndíját Gömböcz Elvira V. éves ev. hittudományi

hallgató nyerte el. Augusztus végére érkezik az Államokba, hogy a csikágói "Lutheran School of Theology" intézetben töltsen el ösztöndíjas évét a bölcsészmagiszteri fokozat elnyerésére. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetemen kezdte el, onnan oklevelet is szerzett. Féluton beiratkozott a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem hittanári szakára, de a jelzett oklevél megszerzése után átváltott a teológiai szakra, hogy lelkésszé lehessen. Érdeklődésével a gyakorlati teológia felé fordult, hangsúlyval a családgondozásra, s egyáltalán a család és az egyház viszonyára a keresztség, a konfirmáció, s az esküvő érintkezési pontjai tekintetében. A csikágói teológián ezen a téren szándékosan szaktanulmányokat folytatni. Szombathelyi születésű, répcelaki lakos.

Elvirát szeretettel várjuk és köszöntjük. Tanulmányaihoz jó hozzáállást és Istentől sok áldást kívánunk. (Előre örülünk, hogy Clevelandban néhány napra üdvözölhetjük, mielőtt Csikágóba kerülne. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciára megtisztelő, hogy közvetíthetett mindeddig az ösztöndíjasok kiváltságában.)

Hozzáátartozik az érkező köszöntéséhez az elmúlt tanév ösztöndíjasaitól való búcsúzás: Deák Ágota és Simon Eszter jó és eredményes tanulmányok és bölcsészmagiszteri fokozatuk elnyerése után visszatértek Magyarországra. További teológiai tanulmányaikkal érjenek el szép és áldásos eredményeket. bb

tán hajónk összetört", amelybe akkor lépünk és hajózzunk, amikor a keresztyén egyházhoz csatlakozunk.

Ez azonban elejti a keresztség használatát, hogy a keresztség így nem lehet javunkra. Nem is helyes beszéd ez, sőt egészen helytelen magyarázat, mert a hajó nem törik össze, hiszen ahogyan mondtuk, Isten rendelése az és nem a mi alkotásunk. Az bizony megtörténik, hogy megcsúszunk és kiesünk belőle. Ha azonban kiesik valaki, igyekezzék ismét visszaúszni és megkapaszkodni benne, míg ismét bejut és úgy élhet benne, ahogyan előbb elkezdte.

Látjuk tehát, hogy milyen kitűnő dolog a keresztség: kiragad minket az ördög torkából, Isten tulajdonává tesz, elfojtja és elveszi a bűnt, viszont napról napra erősíti az új embert, sőt mindaddig hat és változatlan marad, amíg majd ebből a nyomorúságból az örök dicsőségbe jutunk.

A keresztséget tehát mindennapi ruhának kell tekintenünk, azt kell viselnünk állandóan, hogy mindenkor a hitben és annak gyümölcseiben éljünk, hogy megfojtsuk óemberünket és növekedjünk az újban. Mert ha keresztyének akarunk lenni, azt a cselekedetet (ti. a keresztséget) kell gyakorolnunk, amelyért keresztyének vagyunk.; ha pedig kiesik belőle valaki, térjen vissza hozzá.

Mert ahogyan Krisztus, a kegyelem királyi széke nem távozik tőlünk, nem is akadályozza meg, hogy hozzá járuljunk, noha bűnösök vagyunk, ugyanúgy változatlan marad minden kincse és ajándéka. Ha egyszer a keresztségben bűnbocsánatot kaptunk, akkor az érvényes marad mindennap, amíg élünk, vagyis amíg nyakunkon cipeljük az óembert.

Dr. Luther Márton: Nagykáté (részlet)

- A római katolikus egyház elveti az internetes bűnbocsánat lehetőségét, mivel gyónás és feloldozás csakis személyes szembesülésből származhat – szögezték le vatikáni körökből.

- Kolumbiában a bigámia – különösen a katolikus egyház tiltakozása ellenére – többé nem büntetendő cselekmény.

- Orbán Viktor magyar miniszterelnök szerint eljött az ideje, hogy az állam a történelmi egyházakkal közösen új megállapodásokról gondoskodjék, vagyis érdemes-e bővíteni, kiegészíteni az eddigieket és szükség van-e újabbakra.

MIRE VALÓ A HALOGATÁS?

Július 8-án rendkívüli jelentőségű ünnepség zajlott le Szabadkán. Magyarország részéről átadták a délvidéki magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztyén Egyháznak (ÁHEKE) a millenniumi zászlót, jelképezve a magyar nemzet egységét az ezeréves történelmi múlt szerint. Az ünnepi ígértetést a szabadkai ev. templomban Dolinszky Mártia bácskai ev. esperes tartotta. Az ünnepségen megjelentek és felszólaltak mind a magyar, mind a szerb állam képviselői, s még Dolinszky Árpád szuprintendens, az ÁHEKE főpásztor.

Az ünnepség jelentősége abban rejlik, hogy a millenniumi zászló átadásával magyar részről is elismerték az ÁHEKE történelmi egyház voltát, jogfolytonosságát, mely elismerést a szerb kormány már korábban kinyilatkoztatta.

Ezért különösebben érdekes, hogy az Evangélikus Világszövetség (EVSZ) még mindig halogatja az ÁHEKE ügyének az elintézését, azt, hogy ismét elismerje létét és soha meg nem szüntetett tagságát a Világszövetségben.

A Trianonban leszakított Délvidék evangélikussága természetesen a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz tartozott. Az országdarabolás után a délvidéki tót evangélikusok hamarosan önálló egyháztestet hoztak létre, s őket a magyar és német evangélikusok önálló egyháztestének az alakítása követte. Mind a két egyház, s az egykori Jugoszlávia területén egyidőben működött horvátországi és boszniai ev. egyház és a szlovéniai (főként muravidéki vendekből álló) ev. egyház tagjává lett az EVSZ-nek.

Az ÁHEKE sorsa mostohán alakult azzal, hogy lelkészi utánpótlása nem volt, lelkészeit a 60-as évekre elveszítette, jóllehet az egyház laikus vezetéssel tovább is élt gyülekezeteiben. 1967 táján merész lépéssel a délvidéki tót ev. egyház ezt a "szent maradékot" "magyar esperesség" címen önkényesen bekebelezte és az ÁHEKE megszűnését kürtölte világgá. De az EVSZ-ben ennek a "megszűnésnek" semmilyen dokumentáris nyoma nem található. Egyébként a bekebelezés elhanyagolással volt egyenlő: a tót ev. egyház kezelésébe jutott nemzetközi segélyekből (így abból a 100 ezer dollárból sem, amit nemrég az "Evangelical Lutheran Church in America" egyháztól kaptak) a magyar gyülekezeteknek semmi sem jutott.

1998-ban, elrejtett okiratok nyilvánosságra hozásával, az ÁHEKE, immár két, sőt három lelkésszel, létezését megerősítette. 2001-ben a szerb állam is elismerte a történelmi egyházak sorában. A millenniumi zászló adományozásával Magyarország is

tudomásulvette az ÁHEKE történelmi egyház voltát.

Az EVSZ azonban halogatja az elismerés kérdését. Eddig a központi tanács három ülésére volt kitérve (jelezve) az ÁHEKE felvétele tárgysorozati pontul, de vagy nem jutott "idő" a megtárgyalásra, vagy nem is került a tárgysorozatra, bár biztatás, majd-hogy ígéret volt, hogy csak formáság a felvétel kérdése.

Legújabbban az EVSZ-főtítkári egyezsík eljárási azzal, hogy megbeszélésre hívja az ÁHEKE képviselőit, melyen – ugyan miért? – résztvenne Valent Jan, a délvidéki tót ev. egyház püspöke és Filo Julius tótköztársasági országos ev. püspök, EVSZ-alelnök is.

Magyar evangélikusok Gömörben

A Felvidéken egyre kevesebb az ágostai hitvallású evangélikus magyar hívő. Az előző népszámlálás adatai szerint mintegy 350 ezer evangélikus vallású lakos volt, s közülük 12 ezren voltak magyar ajkúak – mondja Rusznay Dezső sajjögömöri evangélikus lelkész a gömöri evangélikus hívők által Gulyapallagon szervezett evangélikus gyermektáborban.

A felvidéki magyar evangélikusok számára a magyar lelkészek hiánya és a magyar hívők eltótosodása jelenti a legsúlyosabb gondot; ennek köszönhetően a városi gyülekezetek többsége kétnyelvű. Ezek a problémák nyolcvan évvel ezelőtt Trianonban, Csehszlovákia létrehozásával kezdődtek, majd a II. világháborút követően fokozódtak. A szocializmus idején sokan elfordultak a vallástól, mert a szülők körében nem volt divat hittanórára küldeni a gyermekeket. Ebben az időben sajnos olyan időszak is akadt, amikor Rusznay Dezső volt az egyetlen magyar evangélikus lelkész az egész gömöri régióban. A társadalmi változásokat követően kezdett ismét gyarapodni a hitoktatásra járó gyerekek száma. Rusznay Dezső ekkor kezdett tábortokat szervezni a sajjögömöri gyermekek számára a Tátrában, az ottani evangélikus gyülekezetek területén. A

A cél a "békéltetés", a "megegyezés" munkálása. Feltehető azonban, hogy nyomást kívánnak gyakorolni az ÁHEKE-re, hogy ne önállóskodjék. S megint csak feltehetően a tótok igyekezete mögött az áll, hogy az egyházi vagyonok visszaigénylésével megkaparinthassák az egykori magyar és német ev. egyház elkobzott javait is, melyek jogszerűen az ÁHEKE-t illetik meg.

Eljött bizony már az ideje, hogy EVSZ ne "egyházpolitikára" pazarolja tevékenységét, hanem megerősítse a jogfolytonosságát és EVSZ tagságát annak az egyháznak, amely mindeddig, ha harminc évén át bűvópataként is, folyamatosan létezett és EVSZ tagságát soha nem mondta fel. Hát a délvidéki magyar evangélikusoknak mindehhez ne lenne joguk különösen a mai etnikudatú és az etnicitás ápolását követelő világban? »

szervezésbe a magyarhoni ev. egyház is besegített: teológushallgató tábortestületet küldött segítségül.

A lelkészek száma szempontjából mára kismértékű javulás tapasztalható, mert rajta kívül még nyolc magyar evangélikus lelkész működik Kassán, Hosszúszón, Sajjögömörön, Osgyánban, Losoncon, Alsószeliben és Somorján. Ezenkívül az elmúlt évben egy újabb biztató változás jelei is kezdtek megmutatkozni. Gömörben: lassan mozgásba lendültek a magyar evangélikus értelmiségiek, akik találkozási alkalmával megpróbálnak kiutat keresni gyülekezeteik inséges helyzetéből. Az egyik megbeszélés során vetődött fel egy olyan gyermektábor gondolata, amelybe megpróbálnak a lehető legtöbb gyülekezetből résztvevőket toborozni.

A mostani tábortábor Sajjögömörrel, Hosszúszóról, Tornajáról, Kecsből, Kuntapolcáról, Rozsnyóról, és Rudnáról negyven alapiskolás gyermek érkezett, akikkel négy magyarországi teológushallgató, valamint több áldozatkész hívő foglalkozott. A rendezvényt az Illyés Közalapítvány, valamint számos vállalkozó – akik között több nem hívő is akadt –, önkormányzat, és egyházi gyülekezet támogatásából sikerült megvalósítani. A tábortestület bibliai történetekkel

MEGHÍVÓ!

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyülekezetei képviselőit, lelkész- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferencia barátait 29. biennális közgyűlésére, melyet 2001. november 18-án vasárnap du. 1:30 órakor tart meg a Szent Tamás Evangélikus Egyháznál, 9509 Lake Avenue, Cleveland, Ohio címen. A közgyűlés résztvevői számára du. 1 órától hideg büfét terítünk.

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNKI!

Bernhardt Béla, s.k.,
főesperes-elnök

Rigneyné Szántó Ildikó, s.k.,
lelkész-jegyző

ismerkedtek, közös áhítatokon vettek részt, s ezenkívül a szervezők kézműves foglalkozásokat és kirándulásokat szerveztek nekik Krasznahorkára és a Pozsáló hegyre. A táborban fellépett a Rozsnyói Meseszínház is, melynek vezetője, Badin Ádám nagy mértékben kivette részét a tábor szervezéséből. Badin Ádám elmondta: az idei tábor sikere a biztosítéka annak, hogy jövőre a Felvidék többi régiójából is eljönnek majd a magyar evangélikus gyerekek, hogy erősödjének hitükben, magyarságukban, szülőföldjük szeretetében, és az egymás iránt érzett felelősségadatban.

Magyar evangélikus anyaegyházak

Az evangélikus vallás a Felvidéken a gömöri magyarok körében a legelterjedtebb. Anyaegyházak vannak Rimaszombatban, Osgyánban, Balogpádáron, Tornalján, Sajógömörön, Kuntapolcán, Gömörpanyiton, Hosszúszón, és Rozsnyón. Közülük többnek számos leánygyülekezete is van a környékükön lévő településeken. Kassán, Tiszacseryn, Losoncon, Léván, Farnadon, Alsó és Felsőszeliben, Galántán, Pozsonyban, Somorján, Dunaszerdahelyen, valamint Komáromban vannak még magyar anyagyülekezetek, melyekhez filiák és szórványközösségek tartoznak.

A Tótköztársasági Evangélikus Egyháznak két püspöksége és egy országos püspöksége van: az országos püspökség Pozsonyban székel, a nyugati püspökség központja Zólyom, a keleti pedig Eperjes. A két püspökség határa sajnos éppen a gömri evangélikus gyülekezetek tömbjét szeli ketté Pelsőcnél.

Kmotrik Péter [534]

KOSSUTH EMLÉKTÁBLA

A Kassa-környéki [egykor: az abauj-tornai főzéri] járásban fekvő Felsőkemence templomában konfirmálták annak idején Kossuth Lajost. Az eseményre 1918-ig emléktábla hívta fel a figyelmet, melyet 1905-ben a Dessewfy család kezdeményezésére állítottak. A légionáriusok pusztításától félve a falu lakosai eltávolították a márványtáblát, melyet sikerült jó állapotban megőrizni. Idén június végén pedig ünnepélyes keretek között visszahelyezték eredeti helyére. Az eseményen magyar részről megjelent Varga György, Magyarország kassai fokonulja, Bozorády Zoltán evangélikus püspökhelyettes, és Donáth László képviselő (ev. lelkész). A tót állam törvényhozását Köteles László képviselte, a tót evangélikus egyházat pedig Misina Igor püspök. A tábla tót nyelvű felirattal is kiegészült, mivel a községet főleg tótok lakják.

Új Szó (Pozsony)

- Evangélikus Regionális Ifjúsági Központ létesült Nyíregyházán, Szegeden, és Győrött. További központokat szándékoznak nyitni Pécsen és Budapesten.

D. ORDASS LAJOSRA EMLÉKEZÜNK

Lapunkban megemlékeztünk D. Ordass Lajos mártírpüspökünk születésének századik évfordulójáról: 1901. február 6. Erről az évfordulóról más sajtótermékek és közösségek is megemlékeztek, méltatván Ordass püspök személyét, egyházi szolgálatát, bizonyágtevő életét. Három folytatásban ezekről a megemlékezésekről közlünk itt ismertetést.

I. Gallneukirchen

Az első Ordass-megemlékezésre még januárban nem Magyarországon, sőt – nagyrészt – nem is magyarul, hanem Ausztriában, egy német és angol nyelvet használó, egyháztörténelemszerekből álló tanulmányi csoport harmadik évi összejevetelének zárónapján került sor. Ez a nemzetközi munkaközösség, amelyben főleg német- és az északi országokban élő evangélikus kutatók a tagok, éveken ezelőtt elhatározta, hogy az eddig elzárt levéltárak anyagának a nyilvánosság számára való megnyitása után, megkísérli arra a kérdésre a válaszadást, hogy mit jelentett egyes európai országokban a marxi ideológia alapján álló kormányok egyházpolitikája az egyes, ott szolgáló egyházak szolgálata számára. Ez a kutatócsoport, amelynek a harmadik évezredben tartott első ülésére az ausztriai Linz melletti Gallneukirchen nevű, kiesfekvésű községben került sor, ahol az osztrák diakonisszák sok intézményt tartanak fenn, így egy konferenciái telepet is. Ennek a rendezői elhatározták, hogy a három és fél napi együtt-létük utolsó napját “Ordas-szimpozion”-mal fejezik be, amelyre a csoporthoz nem tartozó magyarországi vendégeket és másokat is meghívják. A szervezési munkára felkérte a Nemzetközi Ordass Alapítványt, amelynek a célkitűzése többek között Ordass Lajos emlékének az ápolása. Ez a szervezet egyébként évi gyűlését a szimpozion után szintén ezen a szép helyen tartotta meg.

A szimpozion január 14-én vasárnap reggel a helyi evangélikus templomban tartott Istentisztelettel kezdődött. Ezen a bukaresti szász evangélikus egyházközösség lelkésze hirdette Isten igéjét. Ezt követően délelőtt két és délután szintén két előadás hangzott el. A téma, amelyet mind a négy előadó megpróbált feldolgozni, Ordass Lajos teológiai gondolkodásával foglalkozott, ami nagymértékben meghatározta magatartását és hivatásának a teljesítését.

Az elsőt ifj. dr. Fabiny Tibor egyetemi tanár, a “Károlyi Gáspár Református Egyetem” angol nyelv és irodalom professzora tartotta. Megállapította – Ordass Lajos hátrahagyott könyveit átvizsgálva –, hogy a

püspök legtöbbet forgatott és igen sok jegyzettel ellátott könyvei közül kiemelkedik Löwenich Walter bajorországi professzor tanulmánya, amelyben Luthernek a kereszt teológiája témájával foglalkozott. Ebben a művében Löwenich professzor a nagy reformátor műveiben az “elrejtőzködő Isten”-ről szóló tanítását elemezte. Ez a jelentős teológiai munka nagy hatást tett Ordass Lajosra, amit az előadó – angolnyelvű előadásában – megjegyzések és idézetek felolvasásán keresztül jól tudott igazolni.

Ezt követte dr. Gritsch Eric W. amerikai teológiai tanár, a pennsylvániai “Gettysburg Seminary” nyugalmazott professzorának szintén angolnyelvű előadása, mely “Az Isten fátyla” címet viselte. Ő rámutatott arra, hogy ezt a szokatlannak tartható kifejezést többször használta Ordass Lajos. Pld. akkor, amikor megtudta, hogy az 1948-ban uralmon levő kormány semmiképpen sem engedi ki Amszterdamba, az Egyházak Világtanácsát létrehozó világgyűlésre, vagy az őt elítélő bíróság előtt, az “utolsó szó jogán” elmondott beszédében. Amerika egyik nagynevű Luther-kutatója, dr. Gritsch előadásában azt állította, hogy ezzel a gondolattal Ordass Lajos – mint Luther kb. 450 évvel korábban –, az Isten elrejtett, de érdeklünkben végzett munkájában való hitéről tett bizonyosságot.

Délután Ittész Gábor nyugalmazott győri evangélikus lelkész Luthernek a két birodalomról szóló tanítását úgy ismertette, mint aminek szintén nagy befolyása volt a magyar püspök gondolkodására. Majd Lönning Per nyugalmazott oszlo egyetemi tanár, strassburgi kutatóprofesszor, a norvég evangélikus egyház nyugalmazott püspöke azzal kérdéssel foglalkozott, hogy milyen hatást gyakorolt Berggrav Eivind oszlo püspöknek a háború alatti elnyomás elleni magatartása Odass Lajosra.

Minden előadást megbeszélés követett, végül Terray László norvégiai ev. lelkész, a Nemzetközi Ordass Alapítvány titkára foglalta össze a szimpozion révén előtérbe került meglátásokat és megköszönte az előadók és a rendezőség munkáját, valamint a megjelentek érdeklődését; majd bezárta a szimpozionot. – [Folytatás: II. Budapest.]

Dr. Pósfa György, genfi ev. lelkész

IMÁDKOZZUNK!

Urunk, Istenünk! Áldunk Téged, hogy együtt érzel velünk és megkönyörülj rajtunk. Kérünk, állíts ígéreteid fényébe és tarts meg minket Magadéknak, hogy amikor mindent újjá teremtesz, mi is a Te választottaid között örvendezzünk. Ámen.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• A Budapesten is megtartott "Gay Pride" felvonulással kapcsolatban a Magyar Katolikus Püspöki Kar és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa így nyilatkozott: "A MKPK és a MEÖT egyetért mindazokkal, akik megütözték az egyneműek kapcsolatát propagáló demonstráción. Bármilyen motívumot vagy indokot sorakoztatnak is fel, ez a magatartási forma ellene mond az emberi természetnek, ezért természetellenesnek kell tekinteni. Elfogadhatatlan, hogy egy természetellenes magatartás, mint pozitív érték mutatkozzék be a nyilvánosság előtt. Természetellenes megnyilvánulás nem lehet közösség-szervező elv sem. Megállapításunk nem a tolerancia ellen irányul, hanem kifejezi annak az elfogadhatatlanságát, hogy ilyen magatartás társadalmilag igazolást és terjesztést nyerjen. Még kevésbé elfogadható, ha politikai csoportok az egyneműek kapcsolatát kormányprogram szintjére akarják emelni. Közös nyilatkozatunkkal erősíteni akarjuk azt a társadalmi bázist, amely az egyneműek szekszuális és élettársi kapcsolatának a felértékelésével szembe fordul, és erősíti azt a természetes emberi kapcsolatot, amely a családoknak és az egészséges társadalmi életnek a szilárd erkölcsi alapját képezi."

• A Külmissziói Kiskönyvtár sorozatban harmadikként értékes, 150 oldalas könyv jelent meg Keveházi László ny. ev. lelkész írásában. A könyv Kunos Jenő v. kínai miszionárius életét és szolgálatát ismerteti élvezetes részletességgel: kiküldetését, munkáját Kínában, áttelepülését az USA-ba, s jelentős irányító tevékenységét az itteni Finn Ev. Egyház missziói programjában. [Örülünk, hogy néhány adathoz az *Erős Vár* is "forrásként" szolgálhatott. - Sz.]

• Kaposváron Ittész János nyugati ev. egyházkerületi püspök lelkésszé szentelte Szigethy Szilárd végzett teológust.

• Pásztón új templomot. Dunaharaszti és Cinkotán új lelkészlakot, Pencen felújított templomot, Kőszegen új szeretetházat vett ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet. Átépitették és újraszentelték a piliscsabai ev. missziói központ templomát.

• Meghalt id. Fónyad Pál ny. nagykanizsai, Milán János ny. oroszlányi ev. lelkész.

• Liptóújváron, Liptószentmiklóson, s Kóvaván ünnepségsorozattal emlékeztek meg arról, hogy a Felvidéken, a tótközársasági ev. egyházban 50 évvel ezelőtt vehette kezdetét a nők lelkézi szolgálata. Első volt közülük Barčíkova Darina, akit 1951-ben Tiszolcon szenteltek fel. Az ünnepségeken a magyarhoni ev. egyházat Brebovszkyné Pintér Márta lelkész, a Női Missziói Osztály igazgatója [tavaly kedves vendég Lake-

woodon - Sz.] és Nobik Erzsébet lelkész, a hazai tót lelkézi szolgálat vezetője képviselte.

• Sajógömörben még kérdéses, hogy a magyar tannyelvű alapiskola (a volt ev. polgári fiúiskola) egyházi vagy állami intézményként folytatja működését szeptembertől. A problémát fokozza, hogy nagyobb mértékű tatarozásra is szükség van. Mindezekről Rusznák Dezső helyi ev. lelkész tárgyal illetékes hatóságokkal.

• Muraszombaton beiktatták a szlovéniai ev. egyház új vezetőit: Ernisa Géza püspököt és Kercsmár Alexander felügyelőt. Az ünnepélyen a magyarországi ev. egyházat Smidéliusz Zoltán püspökhelyettes képviselte. [Egykor ez a vidék Magyarországhoz tartozott jobbára vendéklakosokkal, akiket most szlovéneknek titulálnak. - Sz.]

• A Kassa-körmeyi [egykor: az abauj-tornai füzéri] járásban fekvő Felsőkemence templomában konfirmálták Kossuth Lajost. Az eseményre 1918-ig emléktábla hívta fel a figyelmet, melyet 1905-ben a Dessewfy család kezdeményezésére állítottak. A légi-onáriusok pusztításától félve a falu lakosai eltávolították a márványtáblát, melyet sikerült jó állapotban megőrizni. Idén június végén pedig ünnepélyes keretek között visszahelyezték eredeti helyére. Az eseményen magyar részről megjelent Varga György, Magyarország kassai főköznalja, Bozorády Zoltán evangélikus püspökhelyettes, és Donáth László képviselő (ev. lelkész). A tót állam törvényhozását Köteles László képviselte, a tót evangélikus egyházat pedig Misina Igor püspök. A tábla tótnyelvű felirattal is kiegészült, mivel a községet tótok lakják.

• Pusztaszentlászlón Szabó Vilmosné Piri Zsuzsanna, Zalaegerszegen Szabó Vilmos, Felpecen Bogdányi Mária az ev. gyülekezet új lelkései. A Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerületben Menyes Gyula v. uraiújfalu lelkészt nevezték ki püspöki titkárrá.

• Július 1-én a történelmi egyházak templomaiban felolvasták dr. Deutsch Tamás ifjúsági és sportminiszter, a Kábítószerügyi Koordinációs Bizottság elnöke üzenetét a kábítószerellenes világnap alkalmából: "... Az a meggyőződés vezeti tetteinket, hogy a kábítószerfogyasztás megelőzhető és a kábítószerfüggés gyógyítható ..."

• A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen e tanév végén öt hallgató, Győri Péter, Győri Tamás, Lukács Miklós, Szigethy Szilárd, s Zsugyel Adél szerzett lelkész-képesítő oklevelet. Az évzáró ünnepség során továbbá rubindiplomát a 70 éve végzett Lehel Ferenc, vasdiplomát (65 évvel) Zámolyi Gyula, a texasi lakos Tessényi Kornél, Nagy Tibor, gyémántdiplomát (60 évvel)

Laborczy Zoltán, Muncz Frigyes, Pásztor Pál, Sikos Lajos, Szekeres Elemér, Tekus Otto, és aranydiplomát (50 évvel) Bácskainé Glatz Anna, Bohus Imre, Csizmazia Sándor, Hülvely Sándor, Labossa Lajos, Záborszky Csaba, Allinger János, Szeberényi Tamás lelkész kapott.

• A június 23-án a bp.-deákteri ev. templomban tartott ún. regionális millenniumi ünnepségen ígét hirdetett D. Szebik Imre elnök püspök, továbbá résztvett és beszédet mondott Orbán Viktor miniszterelnök is, aki többek között így szólt a kétezernyi hallgatósághoz: "A keresztyénségben különös megtartó erő lakozik, mely mindennél erősebben összeköti az egy országban élőket. [...] A magyarországi evangélikusok már akkor polgárok voltak, amikor az ország nagy része még azt sem tudta, hogy mi fán terem az." Szebik Imre püspök pedig így fogalmazott: "Legyünk büszkék arra, hogy keresztyének, hogy evangélikusok lehetünk. Merjük egyszerre magyarnak, keresztyének, evangélikusnak, protestánsnak vallani magunkat! Hiszen a 'protestáns' szó nemcsak azt a tartalmat hordozza, hogy tiltakozunk, de azt is, hogy tanúskodunk valamiről. Helyesebben – Valakiről!"

• Győrött, a Bajesy-Zsilinszky út 26.sz alatt építették fel az új Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerület székházát. Ez az épületkomplexum kápolnát, irodákat, fogadótermeket, szolgálati lakásokat (püspök, titkár, gondnok), s vendégszobákat foglal magába. Az ünnepélyes felszentelés június 26-án történt meg; ezt a szent szolgálatot D. Szebik Imre elnök püspök, Ittész János egyházkerületi püspök, Smidéliusz Zoltán püspökhelyettes, és dr. Weltler János egyházkerületi felügyelő végezte. Az előcsarnokot tábla díszíti ezzel a felirattal: "Béke legyen a belépőnek, öröm az itt lévőnek, áldás az elmenőnek."

• Az idei ünnepi könyvhét alkalmával Antall József-emlékdíjjal tüntették ki a "Lukács evangéliuma hat magyarnyelvű fordításban" c., a Szent István Társulat és a Magyar Bibliatársulat kiadásában megjelent könyvet.

• A bonyhádi evangélikus gimnáziumban megünnepelték az iskola alapításának – ami Sárszentlőrincen történt – 195. évfordulóját.

• A Magyarországi Evangélikus Egyház és az erdélyi magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház között "testvéri megállapodás" jött létre az egyházak egymással való szorosabb együttműködésére nézve kölcsönös tájékoztatás, teológiai munka, általános tapasztalatcsere, s a lelkézi szolgálatok szabályozása terén. A megállapodást az erdélyi egyház részéről D. Mózes Árpád püspök és Riedl Rudolf felügyelő, a hazai egyház részéről D. Szebik Imre elnök püspök és dr. Frenkl Róbert országos felügyelő írta alá. ■

